Jutarnji list večernje izdanje, 25.10.2021, str. 54, A3

Evidencijski broj / Article ID: 19811484
Vrsta novine / Frequency: Dnevna
Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
Rubrika / Section: Kultura

teatar

TOMISLAV ČADEŽ

JA SAM ONA KOJA NISAM Praizvedba teksta Mate Matešića

PREDSTAVA U REŽIJI PAOLA MAGELLIJA DOJMLJIV JE POETSKI TRILER

MARKO ERCEGOVIĆ/ZKM

Uz čarobnu minijaturu Filipa Nole, tu je izvrsna Lucija Šerbedžija, isto kao i Milivoj Beader. Anđela Ramljak hrabro igra preplašenu ženu, a Maro Martinović sveučilišnog profesora...

Tri priče razvijaju već svršene tragedije, trauma prevladava od samog početka. Gluma je dramska, istodobno ludička, a kreacije ojačava humor

ZEKAEM

Zagrebačko kazalište mladih dalo je, u režiji Paola Magellija, dojmljivu praizvedbu teksta "Ja sam ona koja nisam", novog, četvrtog dramskog triptiha Mate Matišića. Matišićev dramski svijet samo je za površno oko zamišljen realistički, a zapravo je izmješten u prostor moraliteta. Likovi nisu individualci negoli predstavnici različitih sila, tipova egzistencije i karakter im dakle daju tek režija i gluma. Ti su likovi naoko iz naroda, a zapravo namjerno artificijelni, sirov kriminalac koji čita Krležu, čistačica s božanskim glasom, otmjena alkoholičarka...

Dramaturginja Željka Udovičić Pleština tekst je scenski zgusnula i izvela likove na čistinu njihovih funkcija, skrativši ga za otprilike petinu, oslobodivši prostor za režijsko kreiranje likova. Rad redatelja s glumcima, i glumaca s redateljem, i dramaturginjom, koji je započeo još u ožujku, dao je dojmljiv rezultat.

Oponašanje stvarnosti

Tri priče razvijaju već događene tragedije, trauma je otpočetka prevladavajuća, najgore već se dogodilo, ubojstvo koje će potaknuti novo, u prvome dijelu, silovanje koje vodi u ludilo, u drugome dijelu, pogibija djeteta koja vodi u doživotnu grižnju savjesti, u trećem dijelu i sve što teče dalje, sada na sceni, neminovno je, jedino što mi to još ne znamo, premda nas režija vabi da naslutimo. Znači, ukratko, gledamo poetski triler. Likovi se svi u nekom trenutku nađu u situaciji da biraju između dobra i zla te uvijek radije izaberu zlo ili se pomire sa zlom ili makar s neherojskom sudbinom. Gluma jest dramska, istodobno ludička, načelna mimeza, oponašanje stvarnosti, iznevjeruje se usporavanjem zbivanja ili njegovim prenaglašavanjem. Glumačke kreacije ojačava humor - predstava ga stvara jednako koliko i tuge.

Predstava je smirena, većinom usredotočena na detalje stvarnosnog prikazivanja, no začas bukne kao grandiozna, preokrene se u somnambulnu, osvane čak i patetična. Režija se poigrava i odnosom scenskog i stvarnog protoka vremena, tako da stvara iluziju ubrzanja ili usporavanja jednoga ili drugoga. Mizanscen je komplicirano jednostavan, a cjelina tečna te je tek drugi dio za koju minutu predug. Tri sata plus stanka - nisi na koncu izmoren i misliš da je manje sati nego što jest.

Režirana je u punom volumenu velike ZKM-ove pozornice, lijep rad scenografa Miljenka Sekulića. Stražnji zid zatvara u punoj širini i visini papirnata ploha, koja po sebi predstavlja prazninu, ali i medij za preobrazbu, kad postaje podloga na koju se projiciraju izvanredno aranžirani kadrovi likova u situacijama iz prošlosti, kao kakav prijeteći, golem kaleidoskop - pamtljiv rad Ivana Marušića Klifa. U prednjem planu je nekoliko komada namještaja, koji nisu disparatni za tri različite radnje. Taj širok prostor, odozdo i po dubini omeđen smeđim papirom razvijenim iz širokih rola koji se lako trga i gužva (kao i ljudske duše), čini još voluminoznijim glazbena matrica Ivanke Mazurkijević i Damira Martinovića Mrleta, gotovo cijela u krešendu, a javlja se kao jeka svijeta koji samo što se ne rasprsne. Kostimi Marite Ćopo komuniciraju i s ulogama i s prostorom te isto čine samostalnu pokretačku silu.

Glazbena matrica Ivanke Mazurkijević i Damira Martinovića Mrleta javlja se kao jeka svijeta koji samo što se ne rasprsne

Likovi se svi u nekom trenutku nađu u situaciji da biraju između dobra i zla te uvijek radije izaberu zlo

Nadahnuta i posvećena

Gluma je, rekao bih, nadahnuta, čak i posvećena, a praizvedbu je uveličao jednom upravo čarobnom minijaturom Filip Nola u drugom dijelu, naslovljenom kao "Porno film", gdje igra pasivno-agresivnog Susjeda, kakvog svatko ima. Taj drugi dio nije privlačan koliko prvi i drugi, slabije je zapravo napisan, i tu je Luciji Šerbedžiji pripala najteža uloga, Ruže, jer je pisac tu silovanu ženu odviše, pa rekao bih i grubo, teatralizirao. Ona međutim igra jedno vitalno potisnuto ludilo upravo dirljivo i jasno. Izvrstan je i Milivoj Beader kao Jerkica, vojni profiter i velekriminalac. Daje inteligentnog sadista kojemu je jedina slaba točka - vlastita taština.

U tome prvome dijelu, "Hrvatskoj Loliti", još Anđela Ramljak hrabro igra preplašenu djevojku, kao ključan objekt radnje, kao već nenadoknadivo izgubljenu dušu, a takva osvane i u trećemu dijelu, sad kao napola luda trudnica (dijete je vjerojatno plod slučajnoga incesta s neprepoznatim ocem). Maro Martinović suzdržano a uvjerljivo igra u tom prvome dijelu Ivana, sveučilišnog profesora malograđanski zgranutoga nad životom, Doris Šarić Kukuljica daje snažnu staricu koja je kadra nadvladati vlastiti strah (što plati glavom), a Hrvojka Begović unosi mnogo energije u "objektnu" ulogu Enise. U drugome dijelu još Frano Mašković kao Mihovil lijepo igra nezrelog muškarca, koji krije da nema karaktera, a vrlo je napredovao mladi Ugo Korani, ovdje kao vječiti mladić Filip. Urša Raukar privlačno je oživjela kompleksan lik Stanke u trećem dijelu, "Ženi djevojčici", Zoran Čubrilo uvjerljiv je kao njezin suprug Vlado, a Dado Ćosić dobro igra njezina bezvoljna sina Janka. Ona koja nije jest Katarina Bistrović Darvaš svira gitaru pokraj scene i žalobno pjeva. Izvrsno pjeva. ❑

Presscut d.o.o. -- Domagojeva 2, 10000 Zagreb, Croatia -- tel.: +385 1 4550 385, fax.: +385 1 4550 407 -- www.presscut.hr -- helpdesk@presscut.hr